

SVERIGES RUNINSKRIFTER

UTGIVNA AV

KUNGL. VITTERHETS HISTORIE OCH ANTIKVITETS AKADEMIEN

ANDRA BANDET

ÖSTERGÖTLANDS RUNINSKRIFTER

GRANSKADE OCH TOLKADE

AV

ERIK BRATE

STOCKHOLM

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

1911
[111410]

68. Ekeby kyrka, Göstrings hd.

Pl. XXII. Fig. 3.

Litteratur: W. 169; P. A. Säve, *ATS* I, s. 107, teckning; *Reseber.* 1861, s. 88, teckn.; teckning av L. C. Wiede i *VHAA*; C. F. Nordenskjöld, *ÖFT* I, s. 77; *Reseber.* 1870, s. 39, teckn. pl. VI; E. Ihrfors, *Ostrogothia sacra*, s. 12, teckning.

P. A. Säve anför om runstenen följande: »En runsten, 2 alnar 17 tum hög, 23 tum bredast, låg på kant med runsidan utåt i högkyrkans nuvarande stor-dörr på södra sidan, intill 1860, då den uttogs och upprestes i nordöstra hörnet af kyrkogården. Runor finnas öfverallt i slingan, men äro till det mesta oläsliga, emedan de äro fyllda af det granit-hårda murbruket, hvori stenen legat. Stenen är af grusig, löskornig granit, som snart förvittrar.»

Runstenen är 1,57 m hög, 57 cm bred vid foten, ungefär 40 cm vid toppen. Huvud-slingan är 9—10 cm bred, korsfoten 7—8 cm.

Uti inskriftens början nedtill t. v. finnes antagligen intet *x*. Det murbruk, som fyllde somliga ristade linier, blev vid undersökningen 1894 avlägsnat. I **pesi** har **e** alldeles tydlig prick, så ock i **eftir**. Det följande namnet är **ouint**. Uti **u** är känrestrecket upptill något flackt, uti **i** nedre hälften av staven grund. Uti **uester** hava båda **e** tydlig prick.

Korsfotens ristning börjar utan skiljetecken med **tauper x i x uereks**, vilka ords **e** alla hava tydliga prickar. Uti **uereks** går en gropighet över mitten av **u**, som föranlett Wiede att läsa **B b**, vartill ock bidragit, att känrestrecket, som efter sin krökning går tämligen

rakt ned, på grund av en gropighet nedtill liknar ett mindre väl gjort kännestreck till **B b**; i **k** är kännestrecket otydligt, men dess topp tyckes tydlig. Sista ordet r. 62—65 erbjuder ej ringa svårighet. R. 62 är **k**, icke **m**, som Wiede läser, kännestrecket är tydligt; en gropighet t. v. har föranlett antagande av **m** men är vida skild i utseende från kännestrecket till **k** t. h. R. 63—64 äro tydligen **ai**. R. 65 ser närmast ut som **†** med kännestrecket något otydligt i synnerhet åt höger. Wiede läser *****, vars högra övre kännestreck väl antagits på grund av en gropighet i stenen, men denna motsvaras icke av någon fortsättning t. v. En fåra finnes dock även, som liknar kännestrecket till **p**, men tyckes ej upptill mynna in i staven och går nedtill ihop med ändan av kännestrecket till **† n**. Denna fåra är dock troligen det verkliga kännestrecket, se nedan. Efter r. 65 böjer övre slingan nedåt, och slingan slutar med en rundning, som med större sannolikhet är korssets gränslinie nedåt, än runan **i**; jfr dock inskriften på korsfoten utan gränslinie, Ög. 20 Hjärtrum.

Inskriften är alltså följande:

Slingan: **suina** × **karpi** × **bru** × **pesi** × **eftir** × **ouint** × **brupur** × **sin** × **han** × **uas** × **uester**
 5 10 15 20 25 30 35 40 45

Korsfoten: **tauper** × **i** × **uereks** × **kaip**
 50 55 60 65

Namnet **suina** är ett kvinnonamn till mansnamnet Sven, alltså *Svēna*; **ouint** ack. sing. av *Övindr*, isl. *Eyvindr*.

Inskriftens sista sats anger uppenbarligen, under vilken hövdings befäl Övind fallit västerut i England. Då namnet på denna hövding är Varing, är han säkerligen densamme som rest Ög. 111 Landeryd över sin broder, som var hos Knut den store.

Slutordet måste beteckna det som Varing förde befäl över. Jfr **han** × **kuti** × **etapis** × **i** × **ikuars** × **hilfniki** × Ög. 155, B. 857, L. 1098, W. 18; **is fel** · **i lipi** : **kupuis** + B. 683, L. 836, D8vo 21; **i** × **kniri** + **asbiernar** B. 88, L. 402.

De möjliga läsningarna **kain(i)**, **main(i)** giva ingen mening, läsningen **kaip** giver däremot en utmärkt sådan, om därmed slutrunan **s** i **uereks** sammanföres, så att ordet motsvarar isl. *skeið* f. 'Krigsskib af største Slags, = *langskip*, jfr *skedi* hos den russiske Annalist Nestor' (Fritzner²). Denna tolkning synes därför böra antagas, fast en dylik dubbelläsning av föregående ords slutruna är oväntad i en så pass ung inskrift och läsningen **p** mindre påtaglig.

Översättning: Svena gjorde denna bro efter Övind, sin broder. Han blev västerut död på Värings skepp.

C. F. Nordenskjöld förmodar, att den bro åsyftas, som väster om kyrkan leder över Svartån.